

Till

Lunds tingsrätt
Box 75
221 00 Lund

LUNDS TINGSRÄTT
Tvistemålsenhet II

INKOM: 2020-05-19
MÅLNR: T 2703-20
AKTBIL: 2

Malmö den 19 maj 2020

ANSÖKAN OM STÄMNING

Kärande: Höörs kommun, 212000-1116
Box 53
243 21 Höör

Ombud: Advokaterna Fredrik Jahnfors och Jennie Karlsson
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 6
211 38 Malmö
E-post: fredrik.jahnfors@lindahl.se;
jennie.karlsson@lindahl.se

Svarande: Atkins Sverige AB, 556611-6751
Lilla Nygatan 7
211 38 Malmö

Ombud: Skadejurist Björn Westman
If Skadeförsäkring AB (publ)
Universitetsallén 2
851 03 Sundsvall
E-post: bjorn.westman@if.se

Forum: RB 10:16

Saken: Skadestånd

Som ombud för Höörs kommun ("**Kommunen**") får vi härmed ansöka om stämning mot Atkins Sverige AB ("**Atkins**") enligt följande.

1 YRKANDEN

- 1.1 Kommunen yrkar att tingsrätten förpliktar Atkins att till Kommunen betala 5 316 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 19 januari 2020 till dess betalning sker.
- 1.2 Kommunen yrkar ersättning för sin rättegångskostnad med belopp som senare kommer att anges.

2 GRUNDER I SAMMANFATTNING

- 2.1 Atkins har vid utförande av uppdrag avseende VA-projektering m.m. brustit i fackmässighet, åsidosatt sedvanlig omsorg samt förfarit vårdslöst och därigenom orsakat felaktigheter i handlingar. Dessa felaktigheter har orsakat Kommunen skada. Skadan överstiger med marginal käromålet. Atkins ansvarar för att ersätta Kommunens skada enligt avtal mellan parterna. För uppdraget gäller en ansvarsbegränsning som motsvarar käromålet.
- 2.2 Ränta utgår enligt lag. Kommunen har framställt krav på skadestånd den 19 december 2019. Atkins har bestritt betalningsansvar.
- 2.3 När det gäller forumfrågan har parterna har avtalat att tvisten ska avgöras av allmän domstol på Kommunens ort. Lunds tingsrätt är således behörig att handlägga tvisten.

3 OMSTÄNDIGHETER

3.1 Bakgrund m.m.

- 3.1.1 Ramavtal avseende utredning och projektering av gator och markanläggningar i Eslöv och Höör träffades mellan Kommunen och Atkins den 4 februari 2015 ("**Ramavtalet**"), Bilaga K1. Forum regleras i § 19 i Ramavtalet. Ramavtalets löptid var den 18 februari 2015 till den 17 februari 2016. Uppdragsförfrågan utifrån Ramavtalet gjordes av Kommunen och parterna träffade den 3 december 2015 avtal avseende VA-projektering Sätöfta Hed ("**Uppdragsavtalet**"), Bilaga K2.
- 3.1.2 Det aktuella uppdraget gällde enligt Uppdragsavtalet projektering av vatten- och spillvattensystem inkl. tillhörande anläggningar samt upprättande av ett komplett förfrågningsunderlag för en utförandeentreprenad. Enligt Uppdragsavtalet gäller följande handlingar för uppdraget:
  - 1. Uppdragsavtalet inkl. ändringar i ABK 09,
  - 2. Ramavtalet inkl. ändringar i ABK 09,
  - 3. Uppdragsförfrågan inkl. tillhandahållet underlag för anbudsgivning,
  - 4. ABK 09, Bilaga K3, och
  - 5. Anbud.
- 3.1.3 Enligt Uppdragsavtalet gäller uppdragshandlingarna inbördes enligt ovan ordning, för det fall motstridig uppgift finns i handlingarna.

- 3.1.4 Uppdraget utfördes av Atkins och bolaget levererade förfrågningsunderlaget den 23 juni 2016. Förfrågningsunderlaget avsåg ett s.k. mängdkontrakt, vilket bl.a. innebär att det innefattade en mängdförteckning¹. Förfrågningsunderlaget låg till grund för Kommunens upphandling av utförandeentreprenad avseende utbyggnad av vatten och spillvatten i Sätöfta hed ("**Entreprenaden**"). Under upphandlingen av entreprenör till Entreprenaden uppmanades anbudsgivarna att prissätta posterna i mängdförteckningen som Atkins tagit fram.
- 3.1.5 Peab Anläggning AB ("**Peab**") tilldelades kontrakt i upphandlingen. Kommunen och Peab undertecknade avtalet den 22 september 2016 ("**Entreprenadkontraktet**"), Bilaga K4. Enligt Entreprenadkontraktet utgjordes detta av kontraktshandlingarna AB 04, förfrågningsunderlag, varav bl.a. administrativa föreskrifter, Bilaga K5, och reviderad mängdförteckning daterad den 17 augusti 2016. Reviderad mängdförteckning utgörs av den version av mängdförteckningen som Peab prissatt. Anbudssumman var 7 111 000 kr, vilket motsvarar vad Peabs prissättning av de olika posterna i mängdförteckningen summerar till. Ersättningsformen vid mängdkontrakt innebär dock att reglering sker av reglerbara mängder utifrån verkligt uppmätta mängder. Den slutliga entreprenadsumman stämmer alltså sällan överens med anbudspriset.

3.2 Fel och brister i Atkins uppdrag

- 3.2.1 Peab påbörjade arbetena i Entreprenaden under september 2016 och avlämnade den till Kommunen genom godkänd slutbesiktning den 3 april 2017. Under schaktningen uppmärksammades att marken innehöll betydligt fler yt- och jordblock än vad Atkins angett i mängdförteckningen. Dessutom upptäcktes att Atkins inte följt MER 13 vid upprättande av mängdförteckningen genom att bolaget hade tagit in följande reglering i mängdförteckningen:

CBB.3111 Jordschakt för VA-ledning

Fall A	m ³	12 070
Fall B	m ³	3 430
[...]		
Ytblock < 1 m ³ st.	30	
Ytblock 1,0-3,0 m ³	st.	15
Jordblock < 1 m ³	st.	30
Jordblock 1,0-3,0 m ³	st.	15

- 3.2.2 Genom ovanstående reglering har entreprenören rätt till särskild ersättning per st. av ytblock mindre än 1 m³ och jordblock mindre än 1 m³. Denna reglering innebär ett avsteg från MER 13. Hanteringen av block (stenar) av den begränsade storleken ersätts normalt inom ersättningen för hanteringen av fall A- och fall B-massor.² Större yt- och jordblock ersätts enligt MER 13 separat

¹ En mängdförteckning ska innehålla en förteckning av de arbeten som ska ingå i en entreprenad. Arbetena ska anges genom upptagande av vissa för arbetena motsvarande koder och rubriker tillsammans med angivande av mängden arbete som uppskattas komma att behöva utföras avseende aktuellt arbete. För ifrågavarande mängdförteckning gäller bl.a. *Mät- och ersättningsregler – anläggningsarbeten med mall till mängdförteckning MER Anläggning 13 ("MER 13")*.

² Med fall A-massor avses jordmassor som ska förvaras på upplag inom arbetsområdet och som dels kan återanvändas i entreprenaden, dels kan användas i annan entreprenad. Med fall B-massor avses massor som inte är användbara i entreprenaden. För definition av jordblock som ersätts separat se bifogat utdrag ur MER 13, Bilaga K6.

eftersom de kan medföra en dyrare hantering än hanteringen av fall A- och fall B-massor. Detta avsteg från MER 13 har inte stämts av med Kommunen och enligt Kommunens uppfattning har saknats skäl för avsteget. Regleringen är ett fel som orsakats genom misstag från Atkins sida.

- 3.2.3 Som framgår ovan har Atkins uppskattat att det skulle finnas 30 st. ytblock understigande 1 m³ och 30 st. jordblock understigande 1 m³ i Entreprenaden. Det kan noteras att den totala schaktsträckan uppgick till 3,5 km. Atkins har gjort en grov feluppskattning av mängden jord- och stenblock understigande 1 m³.
- 3.2.4 Kommunen har reklamerat felen avsteg från MER 13 och feluppskattade mängder till Atkins den 28 oktober 2016, Bilaga K7.

3.3 Kommunens skada

- 3.3.1 Verkligt antal yt- och jordblock understigande 1 m³ (sten) i Entreprenaden uppgick till 7 479 st. Peab hade i upphandlingen prissatt ersättningsposterna för yt- och jordblock understigande 1 m³ med å-priset 2 950 kr. Detta innebär att Peab hade rätt till ersättning med 2 950 kr á 7 479 kr, vilket summerar till 22 063 050 kr exkl. mervärdesskatt. Peab framställde krav avseende denna summa till Kommunen, som bestred ersättningsanspråket. Peab ansökte den 26 maj 2017 om stämning i Lunds tingsrätt avseende kravet och målet handlades under mål nr T 2655-17.
- 3.3.2 Tvisten mellan Kommunen och Peab avslutades den 22 augusti 2019 genom att parterna träffade en förlikning som innebar att Kommunen till Peab skulle betala 16 406 250 kr exkl. mervärdesskatt (21 875 000 kr inkl. mervärdesskatt) samt att parterna skulle stå sin rättegångskostnad. Kommunen rättegångskostnad kom att uppgå till drygt 1,4 miljoner kronor exkl. mervärdesskatt.
- 3.3.3 Förlikningslikviden var väl motiverad utifrån riskerna i målet och således ekonomiskt förnuftig. Överenskommelsen hade inte kunnat träffas till ett lägre belopp. I detta sammanhang kan nämnas att Atkins vid flera tillfällen tillfrågats att lämna synpunkter på och delta vid förlikningsdiskussioner mellan Kommunen och Peab, men avböjt detta. Rättegångskostnaden har varit skäligen motiverad för tillvaratagande av Kommunens rätt och har bidragit till att Kommunen intagit en sådan position i tvisten med Peab att förlikning kunde träffas till ett belopp som understeg käromålet med sådan marginal. Atkins svarar således för kostnaderna.³
- 3.3.4 Genom förlikningen har den skada som Atkins fel orsakat kunnat fastställas. Krav på skadestånd har framställts den 19 december 2019 genom bifogat brev, Bilaga K8. Atkins har bestridit kravet.
- 3.3.5 Atkins har bekräftat att bolaget anmält skadan till sitt försäkringsbolag jämlikt ABK 09 kap. 5 § 12.

3.4 Atkins är skadeståndsskyldigt gentemot Kommunen med 5 316 000 kr

- 3.4.1 Som framgår ovan har Atkins inom ramen för uppdraget gjort sig skyldig till fel och försummelse. Bristerna i Atkins fullgörande av uppdraget är orsakade av bristande fackmässighet, åsidosättande av sedvanlig omsorg och vårdslöshet. Felaktigheterna har orsakat Kommunen skada uppgående till omkring

---

³ Jfr Hovrätten över Skåne och Blekinges dom av den 5 juni 2014 i mål T 986 -13.

17 806 250 kr exkl. mervärdesskatt, motsvarande rättegångskostnader och ersättning som utbetalts till Peab. Atkins ansvarar enligt ABK 09 kap. 5 § 1 för skadan. Kommunen har gjort vad som ankommer på den för att begränsa skadan.

- 3.4.2 Felen i Atkins uppdrag ska bedömas mot bakgrund av ABK 09 kap. 2 § 1. Bestämmelsen föreskriver att konsulten ska genomföra uppdraget fackmässigt och med omsorg samt även iakttä god yrkessed. Enligt kommentaren till bestämmelsen innebär detta bl.a. att kraven på konsulten innefattar att kontrollera uppgifter och komplettera utredningar som beställaren lämnat. Det är således en långtgående utrednings- och upplysningsskyldighet som åvilar konsulten.
- 3.4.3 Enligt ABK 09 kap. 5 § 3 gäller en ansvars begränsning för Atkins uppdrag om 120 prisbasbelopp. Mot denna bakgrund framställs krav på betalning av beloppet 5 316 000 kr.
- 3.4.4 Mot bakgrund av ovanstående är det uppenbart att Atkins är ersättningsskyldigt mot Kommunen enligt käromålet. Det kan vidare noteras att ABK 09 kap. 5 § 1 föreskriver en presumtion för konsultansvar ifall beställaren kan visa skada och göra sannolikt att denna beror på felaktighet i konsultens handlingar eller underlåtenhet av konsulten.

3.5 Betydelsen av särregleringen av AB 04 kap. 6 § 6 i Entreprenadkontraktet

- 3.5.1 Atkins har i korrespondens med Kommunen avseende framställt krav bl.a. hänvisat till möjligheten enligt AB 04 kap. 6 § 6 att omförhandla avtalat á-pris vid avvikelser från verklig mängd. Denna bestämmelse hade strukits i Entreprenadkontraktet genom s.k. särreglering. Enligt AFC.612 i administrativa föreskrifter gällde lämnat á-pris oberoende av ökning eller minskning av sådant kontraktsarbete som priset avsåg.
- 3.5.2 Att AB 04 kap. 6 § 6 reglerats bort i Entreprenaden påverkar inte att Atkins ansvar för felet och försummelsen som Kommunen gör gällande. Utgångspunkten är att särskild ersättning inte ska utgå för hantering av de aktuella blocken. För det fall Atkins inte ändrat MER 13 hade det således inte funnits något á-pris att omförhandla. Atkins har dessutom inte informerat Kommunen om ändringen.
- 3.5.3 Under alla förhållanden hade Mittskåne orsakats betydande skada oavsett om särregleringen av AB 04 gjorts eller inte. Kommunen hade inte haft möjlighet att omförhandla á-priset för blocken förrän efter det att den första fakturan kommit från Peab avseende hanteringen av blocken, eftersom det var först då som Kommunen hade möjlighet att inse mängdens storlek. Detta innebär att Kommunen hade haft en kostnad motsvarande den första fakturan för blocken oavsett. Denna kostnad uppgick till 324 500 kr och avsåg 110 stycken block. Se bifogad faktura, Bilaga K9.
- 3.5.4 Därtill hade Kommunen haft en kostnad för resterande block. Det hade nämligen inte (även utan särregleringen av AB 04) funnits möjlighet att ta bort Peabs rätt till särskild ersättning för blocken, vilket Atkins orsakat. Denna kostnad ska efter uppsägning av á-pris som utgångspunkt utgöras av ett omförhandlat á-pris utifrån gällande á-pris för liknande/samma arbete. En omförhandling hade alltså utgått från á-priset om 2 950 kr och det kan förutsättas att en omförhandling inte hade resulterat i ett mycket lägre á-pris. Som en referens kan noteras att annan

anbudsgivare i upphandlingsskedet angett å-priset 1 200 kr, vilket hade inneburit att Kommunen skulle haft en kostnad för hanteringen av blocken på omkring 9 185 300 kr (324 500 kr + 8 860 800 kr ($73841 \cdot 1\,200 = 8\,860\,800$)). Se bifogat anbud, Bilaga K10. Omförhandlingar med Peab hade sannolikt inte resulterat i ett lägre å-pris än detta.

- 3.5.5 Slutsatsen utifrån ovanstående är att även med möjligheten till omförhandling av å-priset hade Kommunen orsakats skada överstigande ansvarsbegränsningen. Särregleringen av AB 04 kap. 6 § 6 påverkar således under alla förhållanden inte Atkins skyldighet att utge ersättning enligt käromålet.

4 BEVISNING

Kommunen avser att inkomma med bevisning när det klargjorts vilka omständigheter som är tvistiga.

5 ÖVRIGT

Rättegångsfullmakt, delegationsordning och registreringsbevis bilägges. Ansökningsavgiften om 2 800 kr har betalats genom Domstolsverkets betaltjänst.

Som ovan

Fredrik Jahnfors

Jennie Karlsson

Bilagor

K1 – Ramavtalet

K2 – Uppdragsavtalet

K3 – ABK 09

K4 – Entreprenadkontraktet

K5 – Administrativa föreskrifter

K6 – Utdrag ur MER 13

K7 – Reklamation

K8 – Kravbrev

K9 – Faktura

K10 – Anbud